

**Тернопільський
національний медичний
університет імені І.Я.
Горбачевського
Міністерства охорони
здоров'я України**

Кафедра медичної реабілітації

Силабус навчальної дисципліни
«Клінічна практика з фізичної реабілітації в
кардіології і пульмонології»

Спеціальність	I7 Терапія та реабілітація
Спеціалізація	17.01. Фізична терапія
Освітня програма	Фізична терапія
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Статус дисципліни	Нормативна
Рік підготовки	2-й рік навчання / 4 семестр
Мова викладання	Українська
Кількість кредитів ЄКТС	6
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції - 0 год. Практичні заняття - 40 год Самостійна робота - 140 год
Форма підсумкового контролю	Диф.залік
Інформація про керівника курсу / викладачів	Практичні / Семінарські заняття: доктор медичних наук, професор Бакалюк Т.Г. 098836416; bakalukth@tdmu.edu.ua кандидат медичних наук, асистент Макарчук Н. Р. 0971322995; makarchuk@tdmu.edu.ua кандидат медичних наук, асистент Стельмах Г. О. 0979748272; stelmakh_ho@tdmu.edu.ua
Місцезнаходження кафедри та місце проведення курсу	Кафедра медичної реабілітації, вул. Волинська, 40, Тернопіль, 46000, КНП «Міська комунальна лікарня № 3» ТМР, Електронна пошта - med_reabsport@tdmu.edu.ua
Дні занять	Згідно з чинним розкладом практичних занять
Консультації	Очні та/або дистанційні, індивідуальні та/або групові консультації проводяться на кафедрі медичної реабілітації щоденно з 15.30 до 20.00, за домовленістю та/або попереднім записом.
Розміщення	https://moodle.tdmu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=289552

2. Опис навчальної дисципліни

Силабус з дисципліни «Клінічна практика з фізичної реабілітації в кардіології і пульмонології» розроблений для здобувачів вищої освіти, які навчаються у Тернопільському національному медичному університеті імені І.Я.Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України за освітньо-професійною програмою «Фізична терапія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освіти галузі знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення, І7 Терапія та реабілітація, спеціалізації І7.01 Фізична терапія.

Силабус розроблений на основі робочої програми з дисципліни відповідно до робочого навчального плану, обговореного і затвердженого на засіданні вченої ради Тернопільського національного медичного університету імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України протоколом № 11 від 24.06.2026 р. та введеним у дію наказом № 409 від 24.06.2026 р.

«Клінічна практика з фізичної реабілітації в кардіології і пульмонології» як навчальна дисципліна:

- а) ґрунтується на базових знаннях першого (бакалаврського) рівня вищої освіти з таких навчальних дисциплін, як основи медичних знань; основи реабілітаційного обстеження; медична документація в реабілітаційних закладах; основи соціальної реабілітації;
- б) забезпечує високий рівень загальномедичної та реабілітаційної підготовки;
- в) надає відповідні знання, компетентності та програмні результати навчання для подальшого засвоєння здобувачами вищої освіти профільних теоретичних і клінічних дисциплін (клінічна практика з фізичної терапії при захворюваннях органів дихання; програмний менеджмент у фізичній терапії; реабілітаційний діагноз; фізична терапія в гериатрії).

При вивченні дисципліни «Клінічна практика з фізичної реабілітації в кардіології і пульмонології» використовують наступні методи навчання: словесні (розповідь, бесіда, пояснення); практичні (вправа, практична робота); пояснювально-ілюстративні (лекції, навчальна література, натуральні об'єкти, відеофільми); індуктивний; дедуктивний; аналітичний; проблемного викладу; дослідницький.

Кращому засвоєнню навчального матеріалу сприяє використання інтерактивних технологій колективно-групового навчання (загальне коло, мікрофон, мозковий штурм, case-метод); технологій ситуативного моделювання (симуляція або імітація); технологій опрацювання дискусійних питань (визначення позиції, її відстоювання, зміна позиції, дебати); елементів дистанційного навчання (сервіси *MS Teams*, *Google Meet*).

Політика використання технологій штучного інтелекту

Здобувачі вищої освіти можуть використовувати технології штучного інтелекту (ШІ) лише як допоміжний інструмент для виконання окремих завдань або їхніх елементів. Основна частина роботи має бути виконана самостійно та відображати особисті результати навчання здобувача.

Використання ШІ допускається за погодженням із викладачем або якщо це передбачено методичними матеріалами дисципліни. Будь-яке застосування ШІ підлягає обов'язковому декларуванню із зазначенням використаної системи, характеру її внеску та способу перевірки достовірності отриманих результатів.

Недеклароване або несанкціоноване використання ШІ розглядається як порушення академічної доброчесності та тягне за собою відповідальність відповідно до законодавства України та внутрішніх нормативних документів Університету.

Використання технологій ШІ під час підсумкового контролю та атестації забороняється.

3. Мета навчальної дисципліни

Метою виробничої практики є формування у студентів базових професійних, практичних знань, вмінь та навичок, особистісних якостей фахівця з фізичної реабілітації, необхідних для успішної роботи в центрах спортивної медицини та реабілітації, санаторно-курортних закладах, спеціалізованих інтернатах для осіб з особливими потребами, реабілітаційних та фізіотерапевтичних відділеннях, спортивних школах, оздоровчо-лікувальних установах, сучасних

SPA- центрах і т. д. Формування прагнення до професійного самовдосконалення.

У результаті вивчення дисципліни «Клінічна практика з фізичної реабілітації в кардіології і пульмонології» здобувач вищої освіти повинен знати:

- анатомо-фізіологічні особливості дихальної системи у дорослих;
- анатомо-фізіологічні особливості серцево-судинної системи у дорослих;
- основні методичні підходи до оцінки функціонального стану дихальної та серцево-судинної системи;
- алгоритм проведення реабілітаційного обстеження;
- основні напрями фізичної терапії при захворюваннях органів дихання та серцево-судинної системи;
- методи і засоби реабілітаційної діяльності.

У результаті вивчення дисципліни «Клінічна практика з фізичної реабілітації в кардіології і пульмонології» здобувач вищої освіти повинен вміти:

- здійснювати реабілітаційне обстеження дорослим з бронхолегеневою та серцево-судинною патологією;
- проводити необхідні методи фізичної терапії у пацієнтів з бронхолегеневою та серцево-судинною патологією;
- провести та інтерпретувати функціональні проби дихальної та серцево-судинної системи, проби для визначення чутливості організму до фізичного навантаження.

4. Пререквізити та постреквізити дисципліни

Пререквізити дисципліни. Мати знання та вміння з предметів: Нормальна анатомія людини, Нормальна фізіологія людини, Патологічна фізіологія, Масаж реабілітаційний, Клінічна практика з фізичної реабілітації в кардіології та пульмонології, Технічні засоби в реабілітації, Преформовані фізичні чинники, Терапевтичні вправи, Фізіотерапія, Маніпуляційні методи фізичної реабілітації.

Постреквізити дисципліни. Знання та вміння з предмету клінічна практика з клінічна практика з фізичної реабілітації в кардіології і пульмонології необхідні для вивчення і засвоєння наступних дисциплін: Моделі надання реабілітаційних послуг, Основи менеджменту, маркетингу та адміністрування у фізичній реабілітації, Переддипломна клінічна практика

5. Зміст навчальної дисципліни

ПРАКТИЧНІ НАВИЧКИ З ОЦІНЮВАННЯ.

Перелік практичних навичок з оцінювання (дихальної та серцево-судинної системи).

	Навичка
1.	Оцінка патерна дихання.
2.	Визначення сили дихальних м'язів.
3.	Провести та інтерпретувати пробу Серкіна.
4.	Провести та інтерпретувати пробу Розенталя.
5.	Провести та інтерпретувати пробу Шафрановського.
6.	Визначити життєву ємність легень.
7.	Провести та інтерпретувати кардіореспіраторний навантажувальний тест.
8.	Провести та інтерпретувати модифікований тест Купера – тест 6-хвилинної ходи.
9.	Провести та інтерпретувати показники спірометрії.
10.	Провести та інтерпретувати показники пульсоксиметрії.
11.	Тест 6-ти хвилинної ходьби.
12.	Тест академіка Амосова.
13.	Функціональна проба Руфе-Діксона.

14.	Індекс Робінсона.
15.	Комбінована проба Летунова.
16.	Проба Мартіне-Кушелевського.
17.	Тест Навакі.
18.	Тест Купера.
19.	Гарвардський степ тест.
20.	Індекс Кердо.

ПРАКТИЧНІ НАВИЧКИ З ВТРУЧАННЯ.

Перелік практичних навичок з втручання.

	Навичка
1.	Провести постуральний дренаж при захворюваннях органів дихання.
2.	Провести ручну гіпервентиляцію.
3.	Провести мануальні методики впливу на грудну клітку .
4.	Провести тренування м'язів на вдиху.
5.	Провести навчання керування диханням.
6.	Навчання пацієнта техніки дихання зі стиснутими губами.
7.	Навчання пацієнта техніки діафрагмального дихання.
8.	Навчання пацієнта техніки звукової гімнастики.
9.	Продемонструвати вібраційні техніки масажу.
10.	Продемонструвати динамічні дихальні вправи.
11.	Тренування пацієнта з гіпертонічною хворобою навичкам постурального контролю та рівноваги.
12.	Базові терапевтичні вправи для пацієнта з гіпертонічною хворобою.
13.	Базові терапевтичні вправи для верхніх кінцівок пацієнта з серцевою недостатністю на ліжковому режимі.
14.	Базові терапевтичні вправи для нижніх кінцівок пацієнта з серцевою недостатністю на ліжковому режимі.
15.	Тренування постурального контролю та балансу.
16.	Демонстрація статичних дихальних вправ для пацієнта після перенесеного інфаркту міокарда.
17.	Демонстрація динамічних дихальних вправ для пацієнта після перенесеного інфаркту міокарда.
18.	Демонстрація вправ на саморозслаблення для пацієнта з гіпертонічною хворобою.
19.	Базова програма реабілітації пацієнта з інфарктом міокарда в гострому періоді.
20.	Базова програма реабілітації пацієнта з інфарктом міокарда в підгострому періоді.

6. Матеріально-технічне (програмне) забезпечення дисципліни

Для опанування дисципліни «Фізична терапія при порушеннях діяльності органів дихання» на кафедрі медичної реабілітації використовується наступне обладнання:

1. стетофонендоскопи;
2. апарати для вимірювання тиску;
3. пульсоксиметри;
4. секундоміри;
5. навчальні відеофільми;
6. навчальні таблиці;
7. ситуаційні задачі;

8. шкали і тести при різних патологіях;
9. бланки документації;
10. комп'ютер.

7. Навчальні матеріали та ресурси ОСНОВНІ

- 1.Т. Г. Бакалюк, Н.Р. Макаrchук, Г.О. Стельмах. Фізична терапія при захворюваннях органів дихання. навч. посіб. / Т.Г. Бакалюк, Н.Р. Макаrchук, Г.О. Стельмах. - Тернопіль: ТНМУ, 2025.
- 2.І. Р. Мисула, Т. Г. Бакалюк, Ю. В. Завіднюк, М.С. Мисула, Н.Р. Макаrchук, Г.О. Стельмах Обстеження, методи оцінки та контролю при порушеннях функцій серцево-судинної і дихальної систем. І. Р. Мисула, Т. Г. Бакалюк, Ю. В. Завіднюк, М.С. Мисула, Н.Р. Макаrchук, Г.О. Стельмах]. – Тернопіль : ТНМУ, 2025. – 156 с.
- 3.Т. Г. Бакалюк, Н. Р. Макаrchук, Г. О. Стельмах. Основи реабілітаційного обстеження. навч. посіб. / Т. Г. Бакалюк, Н. Р. Макаrchук, Г. О. Стельмах. – Тернопіль : ТНМУ, 2024. – 348 с.
- 4.Т. Г. Бакалюк, Н. Р. Макаrchук, Г. О. Стельмах. Клінічний практикум з фізичної терапії в кардіології та пульмонології для асистента фізичного терапевта. навч. посіб. / Т. Г. Бакалюк, Н. Р. Макаrchук, Г. О. Стельмах. – Тернопіль : ТНМУ, 2024. – 309 с.
- 5.Богдановська Н.В., Кальонова І.В. Фізична реабілітація засобами фізичної терапії /Підручник.- Суми: Університетська книга. 2023. 328 с.
- 6.Внутрішні хвороби /Глушко Л.В., Федоров С.В., Скрипник І.М та ін.//Підручник.- К: ВСВ «Медицина». 2022. 584 с.
7. Практичні навички фізичного терапевта /Дидактичні матеріали // Т.Г.Бакалюк і співавт.- Київ, 2022. – 164 с.
8. Єжова О., Тимрук-Скоропад К., Ціж Л., Ситник О. Терапевтичні вправи /Навчальний посібник.- Житомир.- ПП «Євро-Волинь». 2021.- 152 с.

ДОДАТКОВІ

- 1.Клінічна практика з фізичної терапії у магістратурі: Методичні настанови / Л.Чиж і співавт.- Львів: ЛДФУФК ім. Івана Боберського, 2022. 68 с.
- 2.Джон Е. Голл, Майкл Е. Голл. Медична фізіологія за Гайтаном і Голлом / Підручник.-К:Медицина. 2022. 631 с.
- 3.Атаман О.В. Патофізіологія у запитаннях та відповідях / Навчальний посібник. Вінниця: Нова книга. 2021. 568 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <https://moodle.tdmu.edu.ua/course/view.php?id=2678>
2. http://intranet.tdmu.edu.ua/data/kafedra/internal/index.php?&path=sport_medic/classes_stud/%C0%EA%F2%F3%E0%EB%FC%ED%B3%20%EF%E8%F2%E0%ED%ED%FF/%D3%EA%F0%E0%BF%ED%F1%FC%EA%E0/
3. http://intranet.tdmu.edu.ua/data/kafedra/internal/sport_medic/classes_stud/медична%20реабілітація/медичний%20факультет/6%20курс/українська/заняття%201.htm
http://intranet.tdmu.edu.ua/data/kafedra/internal/index.php?&path=sport_medic/classes_stud/%C0%EA%F2%F3%E0%EB%FC%ED%B3%20%EF%E8%F2%E0%ED%ED%FF/%D3%EA%F0%E0%BF%ED%F1%FC%EA%E0/

8. Система оцінювання

Під час проходження клінічної практики здобувач вищої освіти повинен досягнути високого рівня результатів клінічного навчання базового рівня підготовки фізичного терапевта а також засвоїти та продемонструвати практичні навички з оцінювання та втручання. Моніторинг та оцінювання проводить клінічний супервізор по трьох блоках: 1. Практичні навички з оцінювання, 2. Практичні навички з втручання, 3. Результат клінічного навчання.

Оцінювання здобувачів вищої освіти під час проходження клінічної практики здійснюється на основі оцінки клінічним супервізором практичних навичок та результатів клінічного навчання за 12 – бальною системою. За підсумком виводиться середній бал усіх трьох блоків оцінювання, який відповідає певному рівню клінічного навчання та переводиться у 200 – бальну шкалу. Максимально здобувач вищої освіти може набрати 120 балів (за практичну частину 114 балів та індивідуальну самостійну роботу 6 балів).

Самостійна робота здобувача освіти під час практики полягає у теоретичному вивченні практичних навичок обстеження, втручання та їх демонстрація в клінічних умовах під контролем та оцінкою супервізора.

Критерії оцінювання практичних навичок та результатів клінічного навчання

Критерії оцінювання практичних навичок	Критерії оцінювання результату клінічного навчання	Оцінка за 12-бальною шкалою
Здобувач вищої освіти не знає теоретичної частини навички і не вміє продемонструвати	Не досягнув фундаментальних результатів клінічного навчання.	0 – 3 Не склав
Здобувач теоретично знає практичну навичку, при виконанні допускає більше 4 помилок, потребує значної корекції супервізора.	Досягнув усі фундаментальні результати клінічного навчання. Фрагментарно орієнтується в суті результатів клінічного навчання. Потребує від 20% до 25% супервізії	4 бали
Здобувач теоретично знає практичну навичку, при виконанні допускає 3-4 незначних помилки.	Досягнув усі фундаментальні результати клінічного навчання. Орієнтується в суті результатів клінічного навчання. Потребує від 16% до 20% супервізії.	5 балів
Здобувач теоретично знає практичну навичку, при виконанні допускає 1-2 незначних помилки	Досягнув усі фундаментальні та не в повному обсязі решту результатів клінічного навчання. Потребує від 12 % до 15 % супервізії.	6 балів
Здобувач вищої освіти продемонстрував навичку в повному обсязі, наявні суттєві	Досягнув усі фундаментальні результати клінічного	7 балів

помилки в інтерпретації результатів	навчання. Добре орієнтується в суті результатів клінічного навчання. Потребує від 8% до 14 % супервізії.	
Здобувач вищої освіти продемонстрував навичку в повному обсязі, наявні незначні помилки в інтерпретації результатів	Досягнув на базовому рівні результатів клінічного навчання. Потребує від 4% до 7% супервізії.	8 балів
Здобувач вищої освіти продемонстрував навичку в повному обсязі, наявні неточності в інтерпретації результатів	Досягнув усіх результатів клінічного навчання. Є неточності в практичному застосуванні результатів клінічного навчання. Потребує від 1% до 3% супервізії.	9 балів
Здобувач вищої освіти продемонстрував навичку в повному обсязі, правильно інтерпретував результати (для навичок оцінювання) чи обґрунтував покази до застосування (для навичок втручання)	Досягнув усі результати клінічного навчання.	10 балів
Здобувач вищої освіти продемонстрував навичку в повному обсязі, правильно інтерпретував результати (для навичок оцінювання) та обґрунтував покази до застосування (для навичок втручання)	Досягнув усі результати клінічного навчання, безпомилково застосовує їх в практичній діяльності.	11 балів
Здобувач вищої освіти продемонстрував навичку в повному обсязі, правильно інтерпретував результати (для навичок оцінювання) та обґрунтував покази до застосування (для навичок втручання) та правильно запропонував додаткові методи обстеження чи втручання	Досягнув усі результати клінічного навчання. Продemonстрував здатність використовувати результати клінічного навчання в складних випадках.	12 балів

Шкала відповідності 12 – бальної, 200-бальної систем та рівнів результатів клінічного навчання

Рівні досягнутих результатів клінічного навчання	12-бальна шкала	Кількість балів за поточну успішність за 200 бальною шкалою
Результат клінічного навчання 4 рівня	4	66
	4,5	69
	5	72
	5,5	75

	6	78
	6,5	81
	7	84
	7,5	87
	8	90
Результат клінічного навчання 5 рівня	8,5	93
	9	96
	9,5	99
	10	102
	10,5	105
	11	108
	11,5	111
	12	114

Критерії оцінки індивідуальної самостійної роботи здобувача вищої освіти

Критерій оцінки	Кількість балів
Підготовка презентації з актуальної теми	1
Підготовка доповіді з інноваційних методів реабілітації за профілем клінічної практики	2
Підготовка огляду літератури з актуальної теми	3
Підготовка відеоінструкції з проведення практичної навички	4
Участь в написанні наукової статті	5
Доповідь на науковій конференції	6

Результати клінічного навчання базового рівня підготовки фізичного терапевта

18 результатів клінічного навчання згруповані у два розділи: професійна практика і менеджмент пацієнта/клієнта.

Професійна практика:

1. Безпека (Фундаментальний результат)*

Створює та підтримує безпечне робоче середовище. Визнає фізіологічні та психологічні зміни у пацієнтів/клієнтів і відповідним чином коригує втручання. Розуміє протипокази та застереження щодо фізичної терапії, розуміє як повести себе в разі виникнення ускладнень та погіршення стану пацієнта/клієнта під час занять, за потреби вміє надати першу допомогу. Безпечно працює без ризику для пацієнта/клієнта, себе та інших (використовує належну біомеханіку, рівень відповідної допомоги під час втручання та активності). За необхідності звертається за допомогою. Дотримується політик та процедур охорони праці, включаючи порядок запобігання появи та поширенню інфекцій та інфекційного контролю (використовує засоби індивідуального захисту, спеціальне обладнання, дотримується правил гігієни).

2. Професійна поведінка(Фундаментальний результат)*

Виявляє ініціативу (наприклад, приходять добре підготовлений, пропонує допомогу, шукає можливості для навчання). Демонструє професійну поведінку у будь-яких ситуаціях відповідно до законодавчих, етичних та практичних професійних настанов. Дотримується політики та процедур закладу, включаючи години роботи та відповідний одяг. Ставить потреби пацієнта/клієнта вище власних інтересів. Підтримує конфіденційність пацієнта/клієнта відповідно до кращих практик та нормативно-правових стандартів. Цінує гідність пацієнта/клієнта як особи.

3. Комунікація (Фундаментальний результат)*

Комунікує вербально та невербально, професійно та своєчасно з членами мультидисциплінарної реабілітаційної команди, пацієнтом/клієнтом, родиною,

доглядачами. Робить чіткі, точні і своєчасні записи щодо всіх аспектів послуг фізичної терапії. Комунікує відповідно ситуаційним потребам, вибирає відповідний час, місце, тему та аудиторію для спілкування. Ініціює комунікацію у складних ситуаціях, конструктивно вирішує конфліктні ситуації.

4. Професійний розвиток(*Фундаментальний результат*)*

Визначає сильні сторони та обмеження продуктивності під час клінічного навчання. За необхідності звертається за допомогою щодо подолання обмежень. Дотримується сфери діяльності та при необхідності, скеровує пацієнтів/клієнтів до інших фахівців. Шукає та приймає досвід навчання для підвищення клінічної та професійної ефективності. Бере участь у самооцінці для покращення клінічної та професійної продуктивності. Шукає зворотного зв'язку від інших для покращення клінічної практики. Демонструє позитивне ставлення до зворотного зв'язку. Включає зворотний зв'язок у майбутній досвід. Надає зворотній зв'язок іншим, модифікуючи відповідно до потреб одержувача.

5. Відповідальність

Здійснює менеджмент ризиків та небезпек. Визначає, визнає та приймає відповідальність за свої дії та повідомляє про помилки. Несе відповідальність за навчання, організацію і виконання переміщення пацієнта/клієнта, страхування пацієнта/клієнта під час переміщення, включаючи підбір обладнання та безпечних методів переміщення. Дотримується політик і процедур використання реабілітаційного обладнання та витратних матеріалів. Працює в межах сфери діяльності та компетенцій. Звітує відповідно ієрархії підзвітності, що відповідає контексту проведення клінічної практики. Дотримується відповідного етикету під час нарад та зборів реабілітаційної команди, принципів та правових рамок, що стосуються навчання в клінічних умовах, включаючи, конфіденційність пацієнта, етику та отримання інформованої згоди на реабілітацію. Дотримується принципів та практики самостійного навчання упродовж усього клінічного навчання. Дотримується пацієнто/клієнто-центрованої моделі надання реабілітаційних послуг. Своєчасно і в доступній формі інформує пацієнта/клієнта, родину, доглядачів про планування проведення обстеження і втручання (час, місце, одяг тощо). Своєчасно і відповідно вимог клінічного навчання несе відповідальність за інформування клінічного супервізора щодо запиту, побажань чи скарг пацієнта/клієнта, сім'ї, доглядачів, ведення відповідної документації.

6. Культурна компетентність

Розуміє індивідуальні і культурні відмінності і відповідно адаптує свою поведінку у всіх аспектах послуг фізичної терапії. Спілкується, враховуючи різницю за расовою / етнічною приналежністю, віросповіданням, статтю, віком, національним походженням, сексуальною орієнтацією, інвалідністю, станом здоров'я. Пристосовує надання послуг з фізичної терапії з урахуванням відмінностей, цінностей, уподобань та потреб пацієнтів/клієнтів.

Менеджмент пацієнта/клієнта:

7. Клінічне мислення (*Фундаментальний результат*)*

Чітко визначає проблеми. Визначає пріоритети в контексті потреб пацієнта/клієнта та загального плану надання послуг. Розглядає сильні сторони, обмеження та ресурси. Визначає можливі рішення та виразно формулює ймовірні результати. Визнає, коли план реабілітації та втручання неефективні, визначає проблеми, які потребують модифікації, та впроваджує відповідні зміни. Представляє логічне обґрунтування (переконливі та стислі аргументи) для клінічних рішень, синтезуючи усю наявну інформацію. Застосовує клінічне мислення базуючись на науково-обґрунтованих знаннях, прикладах кращих практик, цінностях та цілях пацієнта/клієнта в менеджменті пацієнта/клієнта. Приймає клінічні рішення в контексті етичної практики.

8. Скринінг

Використовує швидкі тести та методи вимірювання, які чутливі до визначення потреби втручання з фізичної терапії. Обговорює з практикуючим лікарем покази та протипокази до втручання. Використовує дані скринінгу для планування проведення обстеження (вибір шкал, тестів, опитувальників тощо).

9. Обстеження

Отримує інформацію від пацієнта/клієнта (інтерв'ювання пацієнта/клієнта) та з інших джерел, використовуючи категорії МКФ для опису порушень структури та функції тіла, діяльності та участі, з'ясовує запит пацієнта/клієнта в категоріях МКФ. Використовує інші ресурси за необхідності (наприклад, медичну карту, сім'ю, доглядачів, інших працівників у сфері охорони здоров'я). Збирає інформацію, яка свідчить про протипокази до фізичної терапії чи потребу в невідкладній медичній допомозі. Використовує інформацію з історії пацієнта/клієнта та інших даних (наприклад, лабораторні, діагностичні тести та фармакологічну інформацію) для формування початкової гіпотези та планування обстеження (наприклад, визначення пріоритетності вибору тесту, проведення тестів, які можуть не входити до стандартного обстеження, але запропоновані на основі історії пацієнта/клієнта). Проводить обстеження з фізичної терапії, використовуючи специфічні для конкретної нозології міжнародні стандартизовані інструменти обстеження та оцінки (шкали/тести/опитувальники). Організовує обладнання, необхідне приладдя та оточення під час підготовки до проведення обстеження, проводить обстеження в межах очікуваних часових рамок. Тести та методи вимірювання розподіляє логічно для оптимізації продуктивності та врахування стану пацієнта/клієнта (біль, рівень мобільності). Модифікує тести на основі реакції пацієнта/клієнта або результатів, щоб підвищити ефективність.

10. Оцінка результатів обстеження

Аналізує та синтезує дані обстеження та визначає відповідні порушення, функціональні обмеження та якість життя в категоріях МКФ. [BOO3 - модель МКФ]. Робить клінічні судження на основі даних обстеження (історія, системний огляд, тести та вимірювання). Проводить оцінку обстеження пацієнта/клієнта (історія, системний огляд, тести та методи вимірювання) для формування прогнозу і планування втручання. Розуміння реабілітаційного діагнозу та встановлення реабілітаційного прогнозу Розуміє діагноз для втручання фізичної терапії та даних диференційної діагностики. Розуміє діагноз, який відповідає патології, порушенням, функціональним обмеженням та інвалідності. Визначає перспективу змін функціонування особи за результатами реабілітаційного обстеження. Встановлює реабілітаційний прогноз, який скеровує майбутній менеджмент пацієнта/клієнта.

12. Планування надання послуг (створення програми фізичної терапії в межах індивідуального реабілітаційного плану)

Встановлює цілі, які повинні бути специфічні, вимірювані, досяжні, реалістичні та визначені в часі. Створює план фізичної терапії у співпраці з пацієнтом/клієнтом, родиною, доглядачами, членами реабілітаційної команди та іншими особами, які беруть участь у наданні реабілітаційних послуг. Створює програму фізичної терапії, безпечною, ефективною, орієнтованою на пацієнта/клієнта та базується на наукових доказах, яка є частиною командного індивідуального реабілітаційного плану. Інтегрує дані первинного обстеження та здійснює клінічне мислення для планування надання послуг. Дотримується настанов (клінічних протоколів та маршрутів пацієнта/клієнта) при складанні програми терапії. Визначає ресурси необхідні для досягнення цілей. Підбирає і планує втручання з урахуванням сімейної ситуації та ресурсів пацієнтів/клієнтів. Визначає критерії виписки, переведення та здійснює планування виписки у співпраці з пацієнтом/клієнтом, родиною, доглядачами та іншими членами реабілітаційної команди.

13. Проведення втручання

Оцінює реакцію пацієнта/клієнта і працює відповідним чином при потребі змінюючи програму надання послуг та виписки. Моніторить, коригує та періодично переоцінює програму надання послуг та виписки. Обговорює з пацієнтом/клієнтом ризики та переваги використання альтернативних втручань. Здійснює втручання безпечно, ефективно, узгоджено та з відповідним технічним виконанням, під час занять відслідковує реакцію пацієнта/клієнта на втручання, стан пацієнта/клієнта та корегує втручання за потреби. Виконує втручання відповідно до індивідуального реабілітаційного плану, здійснює поточний контроль за виконанням завдань та коригує

програми фізичної терапії за потреби, оцінює прогрес в досягненні цілей та завдань. Вибирає відповідне обладнання, яке відповідає цілям пацієнта/клієнта та плану надання послуг. Рекомендує обладнання з урахуванням побажань пацієнта/клієнта та наявних ресурсів. Дотримується настанов закладу щодо замовлення або рекомендації пристроїв чи обладнання. Забезпечує належне розміщення обладнання. Оцінює використання пацієнтами/клієнтами обладнання та реакцію пацієнта/клієнта на нього і коригує вибір та підлаштування обладнання відповідним чином.

14. Навчання пацієнтів/клієнтів, родини, доглядачів

У співпраці з пацієнтом/клієнтом визначає та встановлює пріоритети для освітніх потреб пацієнта/клієнта. Визначає потреби, здібності та найкращий метод навчання пацієнта/клієнта (наприклад, демонстрація, словесна форма, письмова форма) разом з пацієнтом/клієнтом, родиною, доглядачами за допомогою оцінювання, минулого досвіду, опитування. Інформує пацієнта/клієнта, члена сім'ї чи доглядача про результати обстеження, цілі, програму фізичної терапії, визначає участь пацієнта/клієнта (роль вдома, на роботі, у школі чи громаді). Забезпечує пацієнта/клієнта, родину, доглядачів необхідними інструментами та навчанням для менеджменту його проблем. Ефективно застосовує інструктаж, пояснюючи мету заняття, надаючи пацієнтам/клієнтам можливість вибору завдання, практикування завдання, даючи зворотній зв'язок, при потребі змінюючи інструкції, оцінюючи знання чи виконання завдання. Організовує і проводить навчання пацієнтів/ клієнтів, родини, доглядачів щодо догляду, запобіганню можливих ускладнень та дотриманню рекомендацій на всіх етапах надання допомоги. Навчає пацієнта/клієнта щодо належного використання обладнання та самоконтролю під час використання обладнання (проблеми зі шкірою тощо).

15. Ведення документації

Вибирає відповідну інформацію для ведення документації щодо фізичної терапії. Документує всі аспекти надання послуг з фізичної терапії, включаючи скринінг, обстеження, оцінку та план надання послуг, втручання, реакцію на втручання, планування виписки, обговорення з сім'єю пацієнта/клієнта та спілкування з іншими особами, які беруть участь у наданні послуг.

16. Оцінка результатів надання послуг (виконання програми фізичної терапії окремо чи в межах індивідуального реабілітаційного плану)

Застосовує, інтерпретує та повідомляє результати надання послуг, дані початкового і кінцевого обстеження протягом періоду надання послуг та перед випискою пацієнту/клієнту, родині, доглядачу, а також членам мультидисциплінарної команди. Оцінює та реагує на рівень задоволеності пацієнтів/клієнтів, родини, доглядачів послугами фізичної терапії протягом періоду надання послуг. Збирає та аналізує дані результатів наданих послуг з фізичної терапії для звітування та моніторингу якості надання послуг.

17. Управління ресурсами

Складає розклад роботи з пацієнтами/клієнтами, використання обладнання та простору, визначає та встановлює пріоритетність завдань, які необхідно виконати. Планує і дотримується реалістичного та відповідного графіку. Ефективно використовує ресурси, включаючи позаплановий час. Планує та надає послуги пацієнтам/клієнтам у межах доступних інституційних ресурсів. Демонструє гнучкість, коли має справу з непередбаченими обставинами. Координує фізичну терапію з іншими послугами для сприяння ефективному виконанню індивідуального реабілітаційного плану пацієнта/клієнта. Бере участь у менеджменті фінансів (складання бюджету, виставлення рахунків та відшкодування витрат, час, простір, обладнання, маркетинг, зв'язки з громадськістю) послуг з фізичної терапії, що відповідає нормативним, юридичним та установчим принципам.

18. Управління персоналом (робота в команді, лідерство)

Визначає ті послуги з фізичної терапії, які можуть бути спрямовані на інший допоміжний персонал відповідно до юрисдикційного законодавства, практичних настанов, політики, етичних кодексів та правил діяльності закладу. Застосовує принципи управління часом під час супервізії допоміжного персоналу та надання послуг пацієнтам/клієнтам. Керує та супервізує допоміжний персонал для досягнення

цілей та очікуваних пацієнтом/клієнтом результатів надання послуг відповідно до законодавчих, етичних та практичних професійних настанов. Бере на себе роль лідера в межах компетентності.

**Фундаментальним результатом вважається результат клінічного навчання, який потрібно досягнути на четвертому рівні на момент закінчення практики.*

ОЦІНЮВАННЯ ПІДСУМКОВОЇ УСПІШНОСТІ

Оцінювання успішності по завершенню вивчення дисципліни проводиться у формі ОСКІ (об'єктивного структурованого клінічного іспиту) після проходження клінічної практики. Для проведення підсумкового контролю за видом клінічної практики, кафедрою, яка відповідає за даний вид практики згідно навчального плану готуються 8 станцій. Критерії оцінки клінічної (практичної) навички на кожній станції розробляються заздалегідь кафедрою, і доводяться до відома здобувачів вищої освіти. Максимально на одній станції здобувач може отримати 10 балів. Підсумковий контроль вважається складеним тоді, коли здобувач отримує сумарно мінімум 51 бал за 8 станцій.

Сумарна кількість балів за клінічну практику визначається шляхом додавання кількості балів за практичну підготовку на базі практики та кількості балів за підсумковий контроль. Після проведеного ранжування виставляється оцінка в традиційній національній шкалі, шкалі ЄКТС та у 200-бальній шкалі.

9. Політики навчальної дисципліни.

Політика щодо академічної доброчесності:

Політика освітньої компоненти ґрунтується на засадах академічної доброчесності згідно з Положенням про академічну доброчесність та етику академічних відносин у Тернопільському національному медичному університеті імені І. Я Горбачевського МОЗ України

https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/01/TNMUpolozhennia_pro_academich_dobroches.pdf та визначається системою вимог, які викладач пред'являє до здобувача вищої освіти при вивченні освітньої компоненти: недопущення академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування, заборона використання додаткових джерел інформації під час оцінювання знань (в тому числі засобами електронного зв'язку), при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації здобувач має вказати джерело, використане під час виконання завдання

Політика щодо відвідування:

Здобувач вищої освіти зобов'язаний виконувати правила внутрішнього розпорядку університету <https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/Pravyla-vnutrishnogo-rozporyadku.pdf> та відвідувати навчальні заняття згідно з розкладом <https://asu.tdmu.edu.ua/time-table/student>, дотримуватися етичних норм поведінки.

Присутність на занятті є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад: хвороба, відрядження, стажування, карантин тощо) навчання може відбуватися в он-лайн формі за погодженням з викладачем. Існує день для консультацій, індивідуальних занять (*вказати дні консультацій*).

Політика щодо перескладання:

Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях з будь-якої причини, то відпрацювання здійснюється у встановлені викладачем терміни згідно з Положенням про порядок відпрацювання пропущених занять студентами ТНМУ https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/12/Polozhennya-pro-poryadok-vidpratsyuvannya_compressed.pdf. Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ТНМУ https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/02/Organizatsiya-osvitnogo-rotsesu-2022-1_compressed_compressed.pdf, усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлені викладачем терміни.

Політика щодо апеляцій:

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни, отриманої під час

контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про організацію, проведення поточного та підсумкового контролю та процедура його оскарження» <https://drive.google.com/file/d/1HbwU3LOk6o3fLdj3vss3fwevolkC2gYJ/view>.

Політика щодо конфліктних ситуацій:

Спілкування учасників освітнього процесу (викладачі, здобувачі) відбувається на засадах партнерських стосунків, взаємопідтримки, взаємодопомоги, толерантності та поваги до особистості кожного, спрямованості на здобуття істинного наукового знання. Вирішення

конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до Положення щодо врегулювання
конфліктних ситуацій в університеті
https://drive.google.com/file/d/1QhOFYLmicU5HLDpSkLN4V_dkT0ujFfDw/view